

Projectplan Wet natuurbescherming

Herontwikkeling Bergkloosterweg 16, Zwolle

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:

Fam. van der Streek
Dhr. van de Streek
Bergkloosterweg 16
8034 PM Zwolle

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 10004
Datum: 19-10-2021
Projectleider: M. Elshof
Opgesteld: N. Blok
Gecontroleerd: A. Nieuwenhuis
Status: Definitief
Versie: 1

© 2020 Eelerwoude

Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het Ministerie van Economische zaken stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen. Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt. Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1	Algemene informatie	5
1.1	Inleiding project.....	5
1.2	NAW-gegevens	5
1.3	Periode ontheffing.....	5
2	Huidige situatie	7
2.1	Huidige situatie.....	7
3	Ecologisch inventarisatie: achtergrond	8
3.1	Methode inventarisatie	8
3.2	Actualiteit inventarisatiegegevens	8
3.3	Locatie inventarisatie	8
4	Ecologisch inventarisatie: resultaten	9
4.1	Vogels	9
4.1.1	Boerenwaluw	9
4.1.2	Huisbus	9
5	Werkzaamheden en planning	11
5.1	Werkzaamheden en werkwijze	11
5.2	Eindbeeld	12
5.3	Planning werkzaamheden	12
6	Effecten	13
6.1	Effect werkzaamheden: kwaliteit	13
6.1.1	Boerenwaluw	13
6.1.2	Huisbus	13
6.2	Effect werkzaamheden: kwantiteit.....	13
6.2.1	Boerenwaluw	13
6.2.2	Huisbus	14
7	Verbodsbepalingen	15
7.1	Vogelrichtlijn.....	15
8	Doel en belang	16
8.1	Doel en belang.....	16
9	Alternatieven.....	17
9.1	Alternatieve locatie	17
9.2	Alternatieve inrichting.....	17
9.3	Alternatieve werkwijze	17

9.4	Alternatieve planning	17
10	Staat van instandhouding.....	18
10.1	Staat van instandhouding	18
10.1.1	Boerenwaluw	18
10.1.2	Huismus	18
10.2	Afbreuk staat van instandhouding	18
10.2.1	Boerenwaluw	18
10.2.2	Huismus	18
10.3	Zorgvuldig handelen	19
11	Maatregelen.....	20
11.1.1	Werken buiten de kwetsbare periode	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
11.1.2	Maatregelen huismus	20
11.1.3	Maatregelen boerenwaluw	21
11.2	Ongeschikt maken	22
11.3	Locatie maatregel	22
11.4	Doel maatregel	22
11.5	Effectiviteit maatregel	22
11.6	Afhankelijkheid derden	22
	Literatuur	23
	Bijlage 1: Inrichtingstekening.....	24
	Bijlage 2: Verspreidingskaart vogels	25

1 Algemene informatie

1.1 Inleiding project

De initiatiefnemer is voornemens om de bestaande agrarische bedrijfsvoering te staken waarna de betreffende schuren, kuilplaten en andere agrarische opstellen worden gesloopt. Vervolgens zal op locatie een tweetal nieuwe woningen worden gerealiseerd (afbeelding 2).

In het plangebied zijn de volgende beschermde soorten en functies aangetroffen:

- 10 territoria en voortplantingsplaatsen van huismus.
- 10 broedparen en jaarrond beschermde nesten van boerenwaluw.

Uit nader onderzoek in 2021 is gebleken dat de geplande ontwikkelingen in strijd zijn met de Wet natuurbescherming.

Hiervoor wordt een ontheffing aangevraagd en worden compenserende en mitigerende maatregelen genomen. In dit projectplan wordt de noodzakelijke informatie voor een ontheffingsaanvraag beschreven, zoals de effecten op de aangetroffen beschermde soorten en de te treffen maatregelen.

1.2 NAW-gegevens

Fam. Van der Streek
Gemeente Zwolle
Bergkloosterweg 16
8034 PM Zwolle

1.3 Periode ontheffing

De ontheffing wordt aangevraagd voor een periode van 3 jaar vanaf het moment dat de ontheffing verleend wordt. Werkzaamheden hebben een kortere doorlooptijd, maar in verband met eventuele uitloop en vertragingen wordt voor een langere periode een ontheffing aangevraagd.

Bergkloosterweg 16

Eelerwoude

Plangebied

Afbeelding 1. Ligging en begrenzing van het plangebied, weergegeven met rode omlining (ESRI, 2020).

2 Huidige situatie

2.1 Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit het erf aan de Bergkloosterweg 16 en de aangelegen gronden. Op het erf is een melkveebedrijf gevestigd. Het erf is gelegen tegen de A28, ten noorden van Berkum in het noordoosten van Zwolle. Ten oosten van het plangebied stroomt de Overijsselse Vecht (afbeelding 1). De bebouwing binnen het plangebied bestaat uit verschillende woonhuizen (Bergkloosterweg nummer 12, 14 en 16), een ligboxenstal, een werktuigberging en verschillende bijgebouwen. Aan de noordzijde van het erf langs de Bergkloosterweg liggen enkele kuilplaten. Opgaande beplanting is voornamelijk aanwezig aan de zuidkant van het erf en bestaat uit struweel en enkele bomen waaronder berken en lindes. Rondom het erf ligt circa 3 hectare agrarische grond die thans in gebruik is als grasland. Permanent watervoerende elementen ontbreken in het plangebied. Verlichting concentreert zich rondom de bestaande bebouwing. Afbeelding 2 toont een sfeerimpressie van het plangebied.

Afbeelding 2. Impressie van het plangebied, situatie op 05-04-2021 en 02-02-2021.

3 Ecologisch inventarisatie: achtergrond

3.1 Methode inventarisatie

Tijdens de inventarisatie is onderzoek gedaan naar vleermuizen, huismus, boerenwaluw en overige beschermde soorten, zie hiervoor de beschrijving in het nader onderzoek (hoofdstuk 4):

Nader onderzoek vleermuizen → H4.2.1.

Nader onderzoek vogels → H4.2.2.

Nader onderzoek grondgebonden zoogdieren → H4.2.3.

3.2 Actualiteit inventarisatiegegevens

Alle veldonderzoeken hebben plaatsgevonden in het kalenderjaar 2021.

3.3 Onderzoeksgebied inventarisatie

Al het nader onderzoek heeft plaatsgevonden binnen de belijning zoals weergegeven in bijlage 2. Dit betrof alle te slopen bebouwing en omliggende beplanting van de woningen.

4 Ecologisch inventarisatie: resultaten

Onderstaande resultaten zijn tevens weergegeven, en in sommige gevallen uitgebreider, in het rapport 'Nader onderzoek Bergkloosterweg 16, Zwolle'. Voor een uitgebreidere beschrijving wordt naar dit rapport verwezen. Beschermde functies van vleermuizen en grondgebonden zoogdieren zijn niet vastgesteld in het plangebied en vallen buiten het kader van dit projectplan.

4.1 Vogels

4.1.1 Boerenwaluw

Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

Tijdens de veldbezoeken in het voorjaar, is gericht gekeken naar aanwezigheid van boerenwaluwnesten, en zijn in totaal 10 nestlocaties met jongen vastgesteld in de melkveestal binnen het plangebied. De zelf gemaakte nesten bevinden zich langs de draagbalken van de dakconstructie. In de andere schuren zijn geen nesten aangetroffen. De nestlocaties zijn weergegeven op een verspreidingskaart in bijlage 2.

Foerageergebieden, migratie- en vliegroutes

Boerenwaluwen zijn echte cultuurvolgers en zijn afhankelijk van de aanwezigheid van vee welke een aantrekkende werking heeft op insecten. In de stal staan melkvee koeien. Foerageergebied is in het plangebied zelf niet aanwezig omdat dit vrijwel geen buitenruimte betreft. Wel worden de omliggende graslanden veelvuldig gebruikt als onderdeel van het foerageergebied. De melkveestapel zal verdwijnen na de ontwikkeling waardoor er op en rondom het erf minder insecten en dus ongeschikter foerageergebied aanwezig blijft.

Omgevingscheck

Foerageermogelijkheden zijn in de gehele omgeving aanwezig. Boerenwaluwen zijn weinig kritisch als het gaat om foerageergebied, al hebben ze een voorkeur voor landbouwgronden waarop veel vee aanwezig is.

4.1.2 Huismus

Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

De huismus nestelt in grote aantallen in de melkveestal. In het plangebied zijn in totaal 10 territoria vastgesteld. Deze maken deel uit van een grotere populatie huismussen, die verspreid voorkomen in het buitengebied van de Bruggenhoek in Zwolle. Het gaat hierbij om zingende mannetjes die vanaf de nok van de melkveestal zingen, en vrijwel allemaal broeden onder de golfplaten. De nestplaatsen worden niet jaarrond gebruikt. In het najaar vliegen de vogels uit naar omliggend gebied waarbij ze groeperen met andere individuen waarmee ze overwinteren in hagen en opgaande beplanting rondom erven. In bijlage 2 is middels een verspreidingskaart de exacte nestlocatie weergegeven binnen het plangebied.

Foerageergebieden, migratie- en vliegroutes

De huismussen foerageren zowel in de stal waar veel zaden zijn te vinden, als in de omgeving waar voedsel op omliggende erven wordt gevonden. De huismussen maken alleen gebruik van het plangebied als nestgelegenheid. In de winterperiode trekken ze weg in groepen om te foerageren en verblijven daarbij vaak in struwelen en hagen rondom erven.

Omgevingscheck

Foerageermogelijkheden zijn in de directe omgeving aanwezig op met name omliggende erven. De huismus vindt snel alternatief foerageer- en leefgebied zolang er voldoende hagen, zand en zaden voor handen is. In het buitengebied, waaronder de noordelijk gelegen erven, zijn voldoende van dergelijke biotopen aanwezig die voldoen aan deze voorwaarden.

5 Werkzaamheden en planning

5.1 Werkzaamheden en werkwijze

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de bedrijfsbeëindiging waarna de opstallen (ongeveer 1.690 m²) en erfverharding worden gesloopt. Ook de woning, Bergkloosterweg nummer 16 zal worden gesloopt en worden herbouwd. De ruimte die ontstaat op de locatie wil men benutten door een nieuwe woning met bijgebouw te realiseren en de bestaande landschappelijke waarden te versterken. De aanwezige woonhuizen aan de Bergkloosterweg 12 en 14 blijven behouden. Rondom het erf ligt 3 hectare landbouwgrond welke zal worden omgevormd naar natuur. De verlichting zal in de toekomstige situatie geconcentreerd blijven tot de aanwezige bebouwing. Om het geheel landschappelijk in te passen worden verschillende groenelementen aan het plangebied toegevoegd. Deze inpassing bestaat onder meer uit een singel met streekeigen inheems struweel, beukenhagen, fruitbomen en solitaire bomen. Daarnaast wordt een aantal hectare kruiden- en faunairijk grasland gerealiseerd middels omvormingsbeheer. Ook wordt nog een akkertje aangelegd waarbij het graan jaarrond over blijft staan. De huidige bomen rondom de woning blijven behouden. De verbeelding van de voorgenomen ontwikkeling is opgenomen in bijlage 1. De verbeelding is tevens opgenomen in het Eelerwoude (2021) Ontwikkelplan Bergkloosterweg, definitief 05 juli 2021.

Afbeelding 2. Overzichtstekening sloop en herbouw op het erf aan de Bergkloosterweg 16 (Ontwikkelplan Bergkloosterweg, Eelerwoude). De woningen aan de Bergkloosterweg 12 en 14 binnen de rode belijning aan de zuidzijde van de tekening blijft gehandhaafd.

5.2 Eindbeeld

Het beoogde eindbeeld is verwerkt in de inrichtingstekening (bijlage 1). Bij de inrichting van de openbare ruimte wordt gebruik gemaakt van onder andere inheemse boomsoorten (wintereik, fruitbomen, winterlinde), aanplant van hagen (beuk/veldesdoorn) en een wildakker. Daarnaast worden diverse nieuwe woningen en schuren gebouwd. Met deze inrichting zal het landschapstype kleinschalig worden. Zie hiervoor ook het 'Eelerwoude (2021) Ontwikkelplan Bergkloosterweg, definitief 05 juli 2021.

5.3 Planning werkzaamheden

De beoogde planning is het slopen van de bebouwing zodra de bestemmingswijziging is voltrokken. Nadien kan het terrein bouwrijp worden gemaakt, en ook de beplanting aangeplant worden volgens het ontwikkelplan. Het ongeschikt maken van de melkveestal voor vogels wordt voor de start van het broedseizoen (1 maart) uitgevoerd. Een precieze planning is nog niet gemaakt en is grotendeels afhankelijk van de wettelijke procedures.

Bij de precieze planning zal altijd gekozen worden voor het werken buiten de kwetsbare periodes van soorten. Zie hiervoor tabel 1 in hoofdstuk 11.1 van deze rapportage.

6 Effecten

6.1 Effect werkzaamheden: kwaliteit

6.1.1 Boerenwaluw

Op het erf zullen als gevolg van de sloop van de melkveestal voor 10 broedparen van de boerenwaluw hun nestplaats verdwijnen. Meestal wanneer het vee vertrekt, vertrekken de boerenwaluwen ook als gevolg van verdwijning van voedselaanbod als voer/vliegende insecten. Er wordt echter geen negatief effect verwacht op boerenwaluw, omdat het voedsel aanbod aanwezig blijft in de directe omgeving. De boerenwaluwen jagen met name boven de Overijsselse Vecht, en omliggende agrarische graslanden. Het voedselaanbod is dus mede afhankelijk van de aanwezigheid van vee, maar blijft ondanks het vertrek van de koeien voldoende aanwezig. Omdat hier op termijn weer nieuwe schuren worden teruggebouwd, met langs de randen een 20-tal kunstmatige nestkommen, blijven er op het erf voldoende nestgelegenheden voorhanden. De boerenwaluw ondervindt in deze de minste verstoring, omdat deze soort na het broedseizoen naar de overwinteringsgebieden in West- en Centraal-Afrika en Angola trekt. Rond eind maart/ begin april keren ze terug naar ons land. Doordat de foerageergebieden blijven behouden, en er na de ontwikkeling weer een ruim aanbod aanwezig is van nestgelegenheden, blijft het leefgebied van boerenwaluw gehandhaafd en zijn negatieve effecten op lange termijn niet te verwachten. Tevens zijn er in de omgeving diverse alternatieve broedlocaties voorhanden en bekend op (agrarische) erven in de oostelijk gelegen gebied van de Overijsselse Vecht (De Doornweg).

6.1.2 Huismus

Er zijn binnen het plangebied 10 territoria van de huismus vastgesteld. Deze huismussen zijn veelal roepend in de nok van de melkveestal op een rij waargenomen. De nestplaatsen van deze huismussen bevinden zich onder het plaatwerk van de dakconstructie. Met de voorgenomen sloop van de schuur gaan deze nestplaatsen verloren.

Om verstoring van de huismus te voorkomen dienen de sloopwerkzaamheden buiten het broedseizoen (voortplantingsperiode) uitgevoerd te worden. De voortplantingsperiode loopt van maart tot en met augustus. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan de voortplantingsperiode langer dan wel korter zijn. Aaneengesloten vorstperiodes van minimaal drie dagen (met overdag temperaturen lager dan 0 graden Celsius) in de periode december tot en met februari vormen ook kwetsbare perioden. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus. Dit om de mate van verstoring zo minimaal mogelijk te houden.

6.2 Effect werkzaamheden: kwantiteit

6.2.1 Boerenwaluw

De oppervlakte van het leefgebied en voortplantingshabitat, zal niet afnemen als gevolg van de sloop van de melkveestalen herontwikkeling van het erf. In de nieuwe situatie zal er meer nestgelegenheden aanwezig zijn op de huidige nestlocatie dan het aantal broedparen dat is vastgesteld in de zomer van 2021. De aanwezige koeien, en zullen in het plangebied verdwijnen, maar geschikt foerageergebied blijft aanwezig.

Omdat het gaat om slechts tien broedparen en vanwege de aanwezigheid van voldoende alternatieven in de directe omgeving, wordt de gunstige staat van instandhouding niet aangetast.

6.2.2 Huismus

Op basis van de vastgestelde territoria binnen het plangebied, de aanwezigheid van alternatieve nestgelegenheid, en het aanbieden van nieuwe nestplaatsen, wordt gesteld dat de gunstige staat van instandhouding van huismus voldoende gegarandeerd blijft. Door compensatie van nestplaatsen (het aanbieden van meerdere nestplaatsen) worden nestlocaties en dus de populatie huismussen op diverse plekken versterkt. Ook de aanplant van nieuwe boomvormers, hagen en bloemrijk grasland bieden nieuwe mogelijkheden als geschikt leefgebied voor de huismus. In de nieuw te realiseren woningen en schuren worden maatregelen genomen, hierover meer in hoofdstuk 11 Maatregelen.

6.3 Cumulatieve effecten

Een aantal zaken kunnen cumulatieve negatieve effecten hebben:

- 1) Er worden momenteel voor energiemaatregelen getroffen, zoals het afdichten van kieren en het aanbrengen van vogelschroot, waardoor huismussen niet meer onder de pannen kunnen broeden.
- 2) Nieuwe gebouwen worden zodanig gebouwd, dat huismussen niet meer de gelegenheid krijgen om te broeden.
- 3) Door het steeds meer verdwijnen van boerenerven verdwijnen rust en verblijfplaatsen van de boerenwaluw.
- 4) Door de afname van de wereldwijde insecten neemt het voedselaanbod voor boerenwaluw af.

Ook voor vogels zijn er zaken die cumulatieve positieve effecten hebben:

- 1) het thema natuurinclusief ontwikkelen steeds meer aandacht.
Ook op deze locatie wordt ingezet op het behoud van versterken van de huidige natuurwaarden.

6.4 Monitoring

De sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van de ecologisch deskundige. Voor de broedvogels wordt rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de boerenwaluw en de huismus. Sloopwerkzaamheden vinden niet plaats in tijden van extreme kou, of andere negatieve weersinvloeden. De ecologisch ter zake kundige zal het terrein vooraf inspecteren op de aanwezigheid van broedvogels en aangeven of de sloopwerkzaamheden kunnen worden opgestart. Ook worden de permanente voorzieningen een jaar na realisatie gemonitord op effectiviteit en gebruik.

7 Verbodsbepalingen

7.1 Vogelrichtlijn

Het opzettelijk doden of vangen van nature in Nederland levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1, lid 1)

N.v.t.

Het opzettelijk wegnemen, vernielen of beschadigen van nesten van vogels, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid (artikel 3.1, lid 2)

Hiervoor wordt een ontheffing aangevraagd, bij het slopen van de melkveestal worden jaarrond beschermd nesten van huismus en boerenwaluw vernietigd.

Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels bedoeld in het eerste lid (artikel 3.1, lid 3)

N.v.t.

Het opzettelijk storen van vogels als bedoeld in het eerste lid (artikel 3.1, lid 4)

N.v.t.

8 Doel en belang

8.1 Doel en belang

De ontheffing wordt aangevraagd in het belang van dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke effecten (e), voor volksgezondheid of openbare veiligheid (d), en ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j).

Volksgezondheid of openbare veiligheid (vogelrichtlijn)

In de jongveestal en melkveestal zijn relatief veel asbesttoepassingen (o.a. golfplaten dak, en achter knieschotten) welke in de jaren '60 zijn gebouwd. In totaal is er ongeveer aan 600m² aanwezig aan asbesthoudende delen in de twee melkveestallen dat gesaneerd moet worden (afbeelding 3). De overheid heeft de ambitie om in 2024 al het asbesthoudend materiaal op te ruimen (saneren). De overheid probeert al tientallen jaren de risico's van de blootstelling aan asbest zo veel mogelijk te beperken. Zo waarschuwde de Inspectiedienst SZW vanaf de jaren dertig al voor de gevaren van asbest. Er zijn strenge regels ingevoerd door de Inspectiedienst SZW, maar vastgesteld is dat zelfs met al deze maatregelen de risico's van blootstelling onvoldoende kunnen worden beheerst. Ook omdat nu goede vervangingsmiddelen beschikbaar zijn, heeft de overheid besloten het gebruik van nieuw asbest nu geheel te verbieden en hebben ze de wens om al het bestaande asbest op te ruimen (saneren)

Afbeelding 3. Weergave van de daken van de jongveestal en melkveestal met asbesthoudende platen in de daken.

9 Alternatieven

9.1 Alternatieve locatie

De herontwikkeling van het erf vindt plaats binnen de huidige erf grenzen. Door de huidige locatie te vernieuwen wordt gekozen voor een duurzame en natuur inclusieve oplossing. In deze situatie zijn er geen alternatieven beschikbaar. Een andere locatie is niet mogelijk, omdat de te slopen bebouwing nu eenmaal op deze locatie staan.

9.2 Alternatieve inrichting

Een alternatieve inrichting is het laten staan van de woningen en de schuren. Dit resulteert niet in de gewenste sloop van agrarische schuren en realisatie van nieuwe woningen met landschapselementen die de initiatiefnemer beoogd. De nieuwe woningen, schuren en groeninrichting worden weer geschikt gemaakt voor de boerenwaluw en huismus als nestplaats. In deze situatie is de gekozen inrichting een goede gekozen inrichting voor de aanwezige soorten.

9.3 Alternatieve werkwijze

Er is geen alternatieve werkwijze mogelijk bij het realiseren van nieuwe bebouwing welke ervoor zorgt dat de melkveestal beschikbaar blijft voor boerenwaluw en huismus. Behouden van de nestlocaties in zijn huidige vorm is niet mogelijk. Door het treffen van enkele maatregelen, het gebied opnieuw in te richten met groenelementen, en het aanbieden van nieuwe verblijfplaatsen van de betreffende soorten, wordt afdoende rekening gehouden met de aanwezigheid van huismus en boerenwaluw in het plangebied. In deze situatie is de gekozen voor een dusdanige werkwijze waarbij het beste voor de aanwezige soorten wordt nagestreefd.

9.4 Alternatieve planning

Er zal met de planning rekening gehouden worden met het broedseizoen voor boerenwaluw, huismus en overige broedvogels. Naar schatting zal volledig buiten het broedseizoen worden gewerkt tussen oktober en maart. Indien dit niet het geval is door onvoorziene uitloop van de planning zal de schuur vóór het broedseizoen (maart) worden dichtgezet om nieuwe vestigingen in de stal te voorkomen.

10 Staat van instandhouding

10.1 Staat van instandhouding

10.1.1 Boerenwaluw

De staat van instandhouding van de boerenwaluw als broedvogel in Nederland wordt beoordeeld als 'gunstig' (www.sovon.nl). De landelijke trend laat een significante toename zien in de periode 1990-2017. De trend in de provincie Overijssel toont een vergelijkbaar beeld, al fluctueren de aantallen wel sterk van jaar tot jaar (afbeelding 12). Over een langere termijn blijkt de soort sterk in aantal achteruit te zijn gegaan (www.vogelbescherming.nl), als gevolg van ondermeer pesticiden gebruik, intensivering en schaalvergroting van de landbouw, verminderde nestgelegenheid door nieuwe, dichte schuren en periodes van grote droogte in Afrika (www.vogelbescherming.nl).

10.1.2 Huismus

De huismus is de laatste twintig jaar sterk in aantal afgenomen. Dit heeft geresulteerd in een landelijke afname van meer dan 50% van het aantal broedparen. Deze trend lijkt zich nog steeds voort te zetten. De soort staat momenteel op de Rode Lijst met bedreigde broedvogels. Over de oorzaken voor de achteruitgang van de huismus zijn de specialisten het nog niet eens, maar verlies aan goede nestplaatsen speelt daarbij een rol. Woningisolatie en moderne daken, waardoor geen ruimte meer beschikbaar is, zijn hiervan voorbeelden. (Vogelbescherming, 2021).

10.2 Afbreuk staat van instandhouding

10.2.1 Boerenwaluw

Aan de staat van instandhouding van Boerenwaluw vindt geen afbreuk plaats. Het betreft in totaal 10 broedparen welke voor slechts een deel afhankelijk zijn van agrarische activiteit voor voedsel, en toegankelijke schuren voor broedlocaties. Dergelijke locaties zijn veelvuldig aanwezig in de omgeving. Kunstmatige nestplaatsen worden in de nieuw situatie op dezelfde nestlocatie aangeboden. Ook het foerageergebied blijft voor een groot deel behouden waarin de Overijsselse Vecht en agrarisch grasland een grote rol speelt. Het erf zal na de herontwikkeling tevens in het aanbod van voedsel voorzien door luwe plekken onder opgaande beplanting.

10.2.2 Huismus

Door mede de aanwezigheid van de vele alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving, de te treffen maatregelen (zie hoofdstuk 11) en de te nemen permanente maatregelen wordt geen afbreuk gedaan aan de staat van instandhouding van de soort. Daarnaast is de huismus een opportunistische soort welke snel nieuwe verblijfplaatsen bezet en hier relatief weinig eisen aan stelt.

10.3 Zorgvuldig handelen

Tijdens de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat alle handelingen die een nadelig effect zouden kunnen hebben op (beschermde en onbeschermde dieren en planten), achterwege worden gelaten. Hierbij kan gedacht worden aan het werken in één richting en het gefaseerd uitvoeren van de werkzaamheden, zodat dieren kunnen vluchten.

Daarnaast worden maatregelen getroffen, zodat beschermde diersoorten niet negatief beïnvloed worden door de werkzaamheden. Er worden bijvoorbeeld geen werkzaamheden uitgevoerd tijdens het broedseizoen. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden maatregelen genomen om te voorkomen dat dieren gebruik maken van de verblijfplaatsen. Daarnaast worden handelingen achterwege gelaten of extra maatregelen genomen om te voorkomen dat door de te nemen werkzaamheden nadelige effecten op flora en fauna worden veroorzaakt. Globaal wordt ervoor gezorgd dat werkzaamheden niet na zonsondergang worden uitgevoerd, zodat verstoring op de nachttactieve soorten als vleermuizen zoveel mogelijk wordt voorkomen. Ook worden zo weinig mogelijk verstoringsbronnen ingezet als aggregaten of verlichting. Maatregelen worden in een factsheet opgenomen. De factsheet is tijdens de werkzaamheden op locatie aanwezig en bekend bij de uitvoerder en zijn werknemers.

11 Maatregelen

11.1.1 Factsheet

Alle te nemen maatregelen worden in een factsheet samengevat, evenals de aanvullende voorwaarden uit de ontheffing. Dit protocol is tijdens de werkzaamheden op de locatie aanwezig en onder betrokken medewerkers bekend. De factsheet wordt een week voorafgaand aan de werkzaamheden overlegd met de uitvoerder en/of aannemer zodat aan de voorschriften voldaan wordt.

11.1.2 Werken buiten de kwetsbare periode

Om schade aan individuen zoveel te voorkomen wordt er gewerkt buiten de kwetsbare periodes van de in het plangebied vastgestelde soorten (tabel 1). Voor huismus en boerenwaluw geldt dat de melkveestal voor beide soorten een functie heeft als voortplantingsplaats (nestgelegenheid). Buiten het broedseizoen trekken de vogels naar andere gebieden. Derhalve is het slopen van de melkveestal tussen eind september en begin maart het meest gunstig, omdat beide soorten dan niet aanwezig zijn. Als laatste dient ook rekening gehouden te worden met broedvogels door geen werkzaamheden uit te voeren in de aanwezige beplanting gedurende het broedseizoen. Tenzij een ecologisch deskundige heeft bepaald dat hierin geen nesten van broedvogels aanwezig zijn.

Tabel 1: Kwetsbare periode per soort.

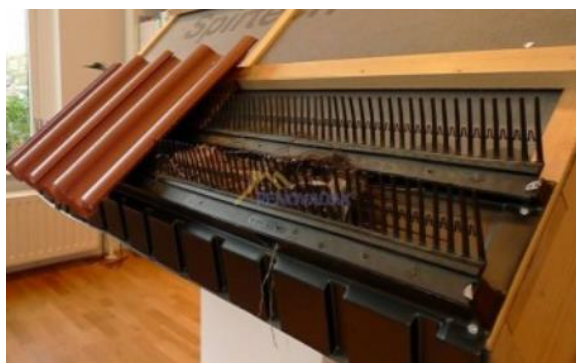
	Jan	Feb	Maa	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Huisumus												
Boerenwaluw												
Broedvogels algemeen												

11.1.3 Maatregelen huismus

- Het slopen dient buiten de kwetsbare periode van de soort te worden uitgevoerd. Dit betreft het broedseizoen dat afhankelijk is van de weersomstandigheden en grofweg loopt van maart tot augustus;
- Nieuw leefgebied wordt gecreëerd door het groen inrichten van het woonerf waaronder rommelhoekjes, kruidenrijke stroken, hagen en composthoven (zie Eelerwoude (2021) Ontwikkelplan Bergkloosterweg, definitief 05 juli 2021);
- Aanbieden van alternatieve nestgelegenheid voor tenminste 10 broedparen, door het toepassen van bijvoorbeeld vogelschroot op de tweede panlat van de nieuwe woning zodat er voldoende nestruimte beschikbaar blijft, of plaatsen van geschikte, duurzame nestkasten. Het kiezen van het type vervangende voorzieningen gebeurt in overleg met de opdrachtgever. Voorbeelden zijn gevisualiseerd in afbeelding 4.;
- De voorzieningen worden onder begeleiding van een ter zake kundige geplaatst. De exacte locatie van de nestkasten worden nader bepaald in samenspraak met de opdrachtgever onder de ecologische randvoorwaarden van het BIJ12 Kennisdocument voor huismus.

Huismussenpan

Afbeelding 4. Voorbeelden van permanente inbouwvoorzieningen: huismussenpan en vogelvide.

11.1.4 Maatregelen boerenwaluw

- De sloopwerkzaamheden uitvoeren buiten de kwetsbare periode van de boerenwaluw. In deze situatie betreft dit de broedperiode. De broedperiode loopt van april tot september.
- Aanbieden van permanente alternatieve nestgelegenheid middels kunstmatige nestkommen (afbeelding 5) aan de te realiseren schuren. Er is geen compensatiefactor vastgesteld voor boerenwaluw. Voor de soort zullen tenminste 20 nieuwe nestplaatsen op geschikte plaatsen in de nieuwe schuren (richting noord of oost) worden gecreëerd op het erf. De exacte locaties worden in samenspraak met de opdrachtgever bepaalt.

Afbeelding 5. Voorbeeld toepasbaar en effectief bewezen kunstnest voor boerenwaluw. Type van Vivara Pro gemaakt van hout en houtbeton. Afmetingen Lengte 14 cm x Hoogte 13 cm x Breedte 20 cm.

11.2 Ongeschikt maken

Voor de boerenwaluw en huismus is het ongeschikt maken niet nodig. Na het broedseizoen (eind augustus) vertrekt de boerenwaluw naar Afrika en trekt de huismus naar omliggend leefgebied tot maart. Het verjagen van de beschermde soorten is dus niet nodig.

11.3 Locatie maatregel

Alle genomen maatregelen vinden binnen een zo kort mogelijke afstand plaats van het de huidige nestplaatsen. De permanente alternatieve nestkasten voor huismus en boerenwaluw worden in overleg met de opdrachtgever in of rondom de nieuwe bebouwing geplaatst.

11.4 Doel maatregel

Maatregelen ten behoeve van boerenwaluw en huismus zijn gericht op het behouden en versterken van geschikt leefgebied enerzijds, en de nestgelegenheid binnen het plangebied anderzijds. Ondanks dat er tijdelijk een negatief effect kan plaatsvinden of plaatsvindt hebben de maatregelen als doel om in de toekomst permanent geschikt leefgebied aan te bieden.

11.5 Effectiviteit maatregel

Boerenwaluw bouwt het liefst nesten op locaties waar extra houvast is naast de vrijwel altijd al aanwezige dwarsbalken aan het plafond van de stallen. Het kan hierbij gaan op elektriciteit 'kastjes', hoekjes en kabels welke bevestigd zijn aan deze dwarsbalkjes. Er zijn zelfs voorbeelden bekend van nestlocaties bovenop lampen, borstels en emmers welke hoog zijn weggezet (Benny van den Brink, 2021).

11.6 Afhankelijkheid derden

Voor het plaatsen van permanente nestkasten is men niet afhankelijk van derden waaraan toestemming moet worden gevraagd om kasten te mogen plaatsen.

Literatuur

- Arcadis. (2019). *Mitigatiecatalogus gebouwbewonende soorten*. Assen: Arcadis.
- Benny van den Brink. (2021). *Nestplaatskeuze*. Opgehaald van subpagina.boerenzwaluw.nl: <https://subpagina.boerenzwaluw.nl/pagina3.html>
- Bij12. (2017). *Kennisdocument huismus*. Opgeroepen op 2020, van Bij12: <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-005-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>
- ESRI. (2020). ArcMap. Nederland.
- SOVON. (2014). Aantalsontwikkeling en nestplaatskeuze van Nederlandse Boerenzwaluwen. *Limosa*, SOVON. (2020). *boerenzwaluw*. Opgehaald van sovon.nl: <https://www.sovon.nl/nl/boerenzwaluw>

Eerder opgestelde documenten:

- Eelerwoude (2020) Quickscan Wnb Bergkloosterweg, Zwolle, definitief 05 juni 2020. Projectnummer 200559.
- Eelerwoude (2021) Nader onderzoek flora en fauna. Bergkloosterweg 16, Zwolle, definitief 13 oktober 2021. Projectnummer 201900.
- Eelerwoude (2021) Ontwikkelplan Bergkloosterweg, definitief 05 juli 2021. Projectnummer 10004.

Overige soortinformatie:

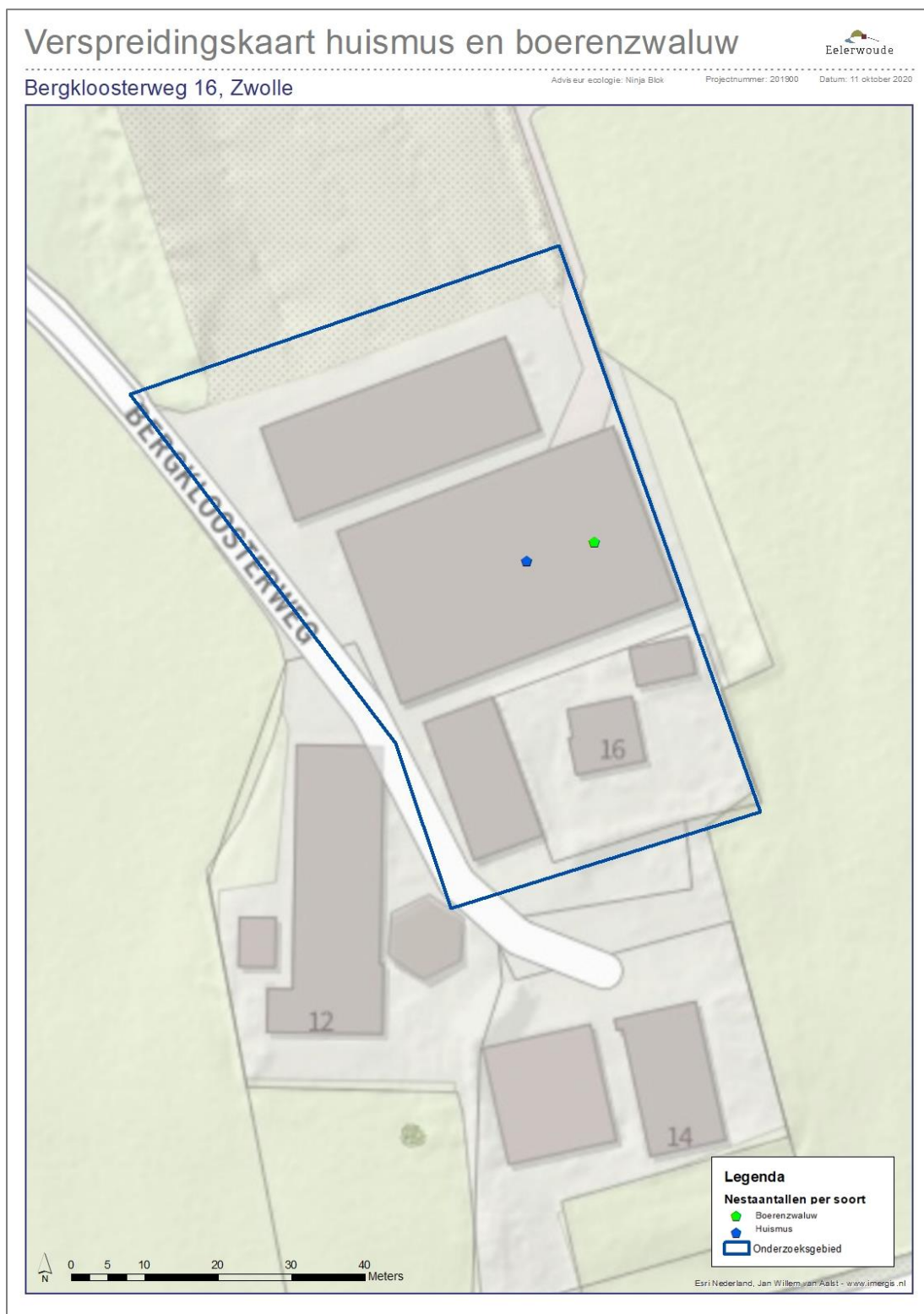
- www.vogelbescherming.nl
- www.sovon.nl

Bijlage 1: Inrichtingstekening

Opgestelde inrichtingstekening voor het nieuwe in te richten woonerf (Eelerwoude (2021) Ontwikkelplan Bergkloosterweg, definitief 05 juli 2021).

Bijlage 2: Verspreidingskaart vogels

www.eelerwoude.nl